

2) Francouzský národ neprojevil dostatek obětavosti, aby vyzbrojil svoji armádu tak moderně, jak toho vyžadoval těžší úkol, kladený na armádu v důsledku francouzské zahraniční politiky.

3) Francouzské vojenské vedení, zaslepeno svým vítězstvím v r. 1918, bylo příliš sebevědomé. Podceňovalo Německo i jeho doktrinu o využití tanků a letectva. Tím zanedbalo manévrovou rychlost operací francouzské armády a usnadňovalo úspěch Němců.

4) Gen. Gamelin přecenil obrannou hodnotu francouzských divísi, zejména teritoriálních, podcenil útočnou sílu německé armády, zejména tanků. V důsledku toho počáteční obranná sestava spojenců za bojů v Belgii nečelila nejhodnější předvídanému německému hlavnímu náporu.

5) Tím, že francouzské armády, bránící Meusu, neměly dost divísi druhého sledu jako vlastních záloh, francouzský zásah přišel pozdě po počátečním německém úspěchu a Němci snadno využili svého úspěchu.

Právě proto, že se nahromadilo tolik závažně nepříznivých okolností na straně francouzské, bylo příčinou, že Francie byla na hlavu poražena v tak krátké době pouhých 6 týdnů.

Na hlavní příčiny francouzské porážky

bylo poukazováno včas významnými osobnostmi, zejména francouzskými. Zmíní se jen o poslanci Kerillisovi, který marně varoval, že jako po Sadvé r. 1866 přišel Sedan r. 1870, tak že i po Sudetech dočká se Francie brzy Sedanu druhého. Podobně i gen. De Gaulle marně dokazoval nutnost vytvoření početných tankových divísi a potřebu moderního válečného materiálu.

Ačkoliv Francii zbývalo silné válečné loďstvo, hodnotné síly v koloniích s cennými ještě jinými tamními prostředky, k nimž mohla připojit početné síly z vlastní mateřské země, a ačkoliv měla mnohem hodnotnější prostředky pro boj, než jaké mělo na př. Srbsko v první válce světové nebo v této válce Polsko, Holandsko, Francii ze zrádovství osokořovaná Belgie a Norsko, které pokračovaly v boji, rozhodla se francouzská vláda kapitulovat. I v tomto případě francouzská vláda byla jen projevem francouzského národa, ukázala málo vlastenectví, málo obětavosti a zejména málo vůle bránit svůj stát.

Jedině hnutí Svobodných Francouzů pod generálem De Gaullem zachraňuje čest Francie. Snad ještě v této válce v důsledku nynější německé výchovy, francouzský národ za vhodné příležitosti odčiní své dřívější chyby a pomůže k: spojeneckému vítězství.

Pozadí vojenských úspěchů SSSR

Před útokem Němců na Sovětský svaz a hlavně po něm velmi mnoho lidí vně hranic SSSR si kladlo otázku, jaký bude asi průběh a pravděpodobný konec tohoto velkého utkání. Jest zřejmo, že největší naděje Hitlera a jiných nepřátel Sovětského Ruska soustředěny byly na morálku sovětských armád a občanstva.

Nepředpokládám, že Hitler neměl poměrně dobré a podrobné informace o stavu sovětského zbrojního průmyslu a vybavení sovětských vojsk, zejména, když víme, že vedle Američanů byli Němci z největších dodavatelů strojního zařízení a značný počet německých odborníků byl zaměstnán na montážích dodaných strojů. I kdyby Němci přesně počty neznali, nebylo pro ně těžko odhadnout výrobní kapacitu a možnosti výrobních zdrojů. Vidíme, že to byla spekulace na morálku sovětské armády a občanstva, která rozhodla při vážení vyhlídek útoku na Východ.

Velmi často před touto válkou a snad mnohde ještě dnes byla na západě rozšířena nesprávná představa o psychologii sovětského vojáka a občana.

V tomto článku nelze obsáhnouti všechny změny, které v životě a myšlení sovětského občana přineslo posledních 20 let a které ušly vnějšímu pozorovateli. Chtěl bych jen dotknouti se některých poznatků, které jsem za 18 měsíců ztrávených tam s býv. Československou legií v Polsku učinil v Rusku a hlavně, pokud se týká nejpotřebnějšího v moderní válce, — morálky. Na skutečně obdivuhodnou morálku zejména mladé generace měla největší vliv škola. Školská výchova je na vysoké úrovni a odpovídá nejvyšším požadavkům. Stroj jest středem, kolem něhož se točí největší část vyučování.

Teoretické vzdělání z oboru fyziky, mechaniky a chemie je předáváno dětem již v nejnižších třídách obecných škol. K tomu

5.3-442
účelu má mládež obojího pohlaví k dispozici neuvěřitelně obsáhlou a levnou technickou literaturu. Nejdokonalejší vědecká pojednání ze všech řečí jsou okamžitě přeložena do ruštiny, jakmile se objeví, a pak je naleznete i v nejmenších venkovských obchodech knihami a v knihovnách, o nichž se domníváte, že nikdy nikdo by tam podobné knihy nežádal, alespoň podle našeho mínění.

Morální a ideová výchova kráčí ruku v ruce s teoretickým a praktickým vzděláním. Sovětskou ústavu musejí děti znáti skoro z paměti a již ve škole jest jim vštípena láska k demokratickému zřízení, nutnost státi na stráži na obranu státu a nutnost obětí pro zachování svobody.

Ve škole není zanedbávána tělesná výchova; v ní hojně místa zabírá předvojenská výchova a nauka o první pomoci. S ohledem na potřeby obrany již dávno byl propagován lyžařský sport a celé školy v čele s učitelstvem provozují jízdu na lyžích. V r. 1940 noviny a radio propagovaly heslo: „Celý národ na lyže!“ Úspěch byl zjevný.

Také motorismu se věnuje patřičná péče a řídití auta a traktory, které jsou v každém kolchoze, umí velká část hochů a děvčat již po opuštění školy. Jak vidíme, branci, kteří narukují, jsou již z valné části připraveni a tím usnadní svůj další výcvik.

Presenční služba pro různé zbraně není úplně stejná a je přizpůsobena době potřebné k instrukci u toho nebo onoho druhu zbraně. Jednou z prvotních zásad, která jest branci vštípena, jest zachování vojenského tajemství. Ve skutečnosti nenajdete v žádné armádě světa smysl pro tuto povinnost tak vyvinut jako u sovětského vojáka. Čas, věnovaný voj. výcviku, jest velmi intenzivně využit a požadavky po stránce fyzické zdatnosti jsou veliké a to jak na krasnoarmějce, tak důstojníka.

Po příchodu maršála Timošenko na místo vrchního velitele byl zdůrazněn požadavek, aby výcvik armády děl se bez každého supponování a za podmínek co nejvíce přibližných skutečným. Do jakých důsledků Rusové jdou, uvedu několik případů:

Pozoroval jsem školní střelbu na terč. Každý vojn přebrodil potok s bahnitým břehem, běžel přískoky asi 150 m na stanoviště, odkud započal ihned střelbu. Totéž se opakovalo s nasazenou maskou.

Při manévrech leningradského okruhu v r. 1940 bylo použito při bombardování skutečných bomb, ostrého dělostřeleckého a jiného střeliva. V rozpravě maršál Timošenko vytkl veliteli dělostřelectva, že zastřelování

trvalo dlouho a pohyblivá přehrada před vlastní (skutečnou) pěchotou postupovala příliš daleko. Na druhý den začla přehrada 200 m před postupující pěchotou, což bylo sledáno dostatečným.

Větší i menší taktická cvičení konají se v každé roční době, hlavně však v zimě a v každém druhu terénu se všemi zbraněmi. Maskování je prováděno důsledně za všech podmínek a cvičící vojska táboří venku bez ohledu na mrazy kol 50 stupňů. Požadavky na jednotlivce i útvary jsou velmi vysoké. Zkušenosti z manévru i posledních bojů jsou rychle zevšeobecňovány rozšířenými časopisy, které jsou vydávány pro každou zbraň, voj. revuemi, brožurami a lekcemi, přednášenými pro mužstvo i důstojníky. Nejznámější deníky jsou Krasnaja Zvězda a Krasnyj soldat.

Zkušenosti z válek ve Španělsku, Polsku, Finsku, Francii a jinde byly dopodrobna rozebrány voj. odborníky a závěry předány ozbrojeným silám k využití. Zvláštní pozornost byla věnována vždy taktice německých pancéřových a leteckých jednotek. Byl hledán a ve cvičeních vyzkoušen způsob obrany proti nim. Zdůrazněná obrana do hloubky byla dopodrobna studována a proto nikoho nepřekvapil velký ústup Rusů a ani nikomu nenapadlo, že by Moskva neb Leningrad mohl padnout. Důvěra v Rudou armádu a velitele byla bezmezná. Ovšem tato důvěra byla opřena o rozsáhlou mechanisaci armády, již v SSSR velmi záhy věnovali největší péči.

Zmínku zasluhuje sovětský důstojnický sbor. Všeobecně se u důstojníka předpokládá kromě tradičních velitelských vlastností ještě co největší znalost nejnovějších technických vymožeností a jich možností v moderní válce. Z nevyčerpatelného reservoáru velitelského sboru dostávají se na nejvyšší místa skutečně nejschopnější. Každý neúspěšný nebo nevykonný velitel jest velmi rychle vyměněn a vždy se najdou desítky těch, kteří znalostmi a schopnostmi předchůdce převyšují.

Typické pro sovětské poměry je, že oprávněná veřejná kritika i nejvyšších státních funkcionářů a vojenských velitelů je dovolena a v novinách poměrně často praktikována. Každý případ takové kritiky jest s největší pozorností zkoumán a příčiny rychle odstraněny. Tím vzniká ve veřejném životě a v životě armády jistý „common sense“, jak Angličané by řekli, neboli: „zájem celku především“. Tak se stane, že veřejní pracovníci zůstávají stále pod určitou kontrolou veřej-

E. 34/42
nosti. S hlediska sovětských občanů jest velmi zdravé odsunutí neschopných nebo nevykonných odpovědných funkcionářů. Proto nikdo neželí, upadne-li některý, třeba i známý muž, v zapomnění. V žádném případě však není schopna taková věc pokazit morálku sovětského občana, tím méně armády.

Naskytá se otázka, jaký jest poměr t. zv. partijských a bezpartijských vojáků a občanů, resp., jaký vliv tento poměr může mít na morálku a kázeň armády. V praxi vyvinuly se poměry v každém oboru činnosti tak, že přes hlavní zodpovědnost orgánů strany bolševiků za státní záležitosti je méně rozhodujícím, zda občan, voják a důstojník je partijským nebo ne, protože rozhodujícím kritériem jest jeho loyální a čestný poměr k povinnostem, které mu jeho povolání ukládá.

Pro každého občana Sov. svazu bez ohledu jest obrana země nejsvětějším příkazáním v očích sovětského občana a nejčestnější povinností každého příslušníka SSSR. V nadšení a

odhodlání není rozdílu mezi občanem českým z podzimu 1938 a sovětským z dnešní války. Oběti, které sovětský občan po 20 let přinášel pro svoji armádu a tím bezpečnost Svazu, vyžadovaly často odříkání ledačehos celým národem. Varovná slova a plánovitá příprava obrany státu vedoucími státníky a vojáky nalezla ospravedlnění a vzrůst autority vlády.

Jakkoli jest klikatá cesta k vítězství nad Německem, pochopitelná při vysoké kvalitě protivníků a rozsáhlosti fronty, z toho, co jsem v předu uvedl, vysvítá, že jednou z nejsilnějších zbraní sovětské armády je pevná víra každého jednotlivce ve vlastní stát, v jeho vedení a vítězství. Tuto víru posiluje vědomí poctivé a tvrdé přípravy pro tuto krvavou zkoušku, v níž každý, důstojník i voják, dělník i dělnice, ví přesně, co jest v sázce a proto všichni jsou připraveni vydati ze sebe vše. To třeba mít na mysli, když posuzujeme výkony sovětských vojsk a jejich vyhlídky v budoucích bojích.

Velitel roty

Naše představa o důstojníku německé armády, tak, jako ostatně o Němcích vůbec, je, že jsou špatnými, snad nejhoršími psychology. Překlad článku kapitána německé armády učí nás jinému. Všechno, co požaduje a doporučuje, je nejlepší cesta k srdci vojáka. Může a měl by ji přijmouti důstojník každé armády.

Poměr velitele a podřízeného nejvíce ovlivňuje morálku armády. Ve vojsku demokratickém je téměř celou její podstatou, protože v ní velitel ovládá mnohem lépe svoji jednotku silou své osobnosti, než autoritou předpisů.

Důstojník, který jest pověřen velením roty, přejímá na sebe velikou zodpovědnost. Národ mu svěřil výchovu mužů, kteří mají bojovat, a bude-li toho třeba, i umírat za svoji vlast. Úkolem velitele roty jest tyto muže vycvičiti, vychovati a potom je vésti do boje. Vedle toho v nich musí vypěstovati vzájemné kamarádství, které by bylo schopno překonati i ty nejtěžší zkoušky. Musí to býti kamarádství, které je silnější než smrt.

Vojenský výcvik má naučiti vojáka zacházeti se všemi zbraněmi, se kterými se podle svého zařazení setká. Téměř ve všech válkách a zvláště v této se ukázalo, že pouhá znalost zbraní a jejich dokonalé ovládnutí ani z daleka nestačí, abychom mohli říci, že jest armáda dobrá. Hlavní a mnohem důležitější

charakteristickou vlastností každé dobré armády je její morálka a pevný charakter každého jednotlivce. A zde právě záleží nejvíce na veliteli roty, jak dalece je schopen, aby dovedl všem svým podřízeným tuto morálku vstřebati a působiti na ně tak, aby se dobrovolně a s chutí podřídili jeho vůli.

Způsob provádění tohoto úkolu bude záviseti na mnoha činitelích. Armáda ve válce se neskládá jenom z nováčků. Jsou zde také lidé, kteří jsou fyzicky značně staří a duševně méně pružní. Jsou zde zástupci všech sociálních i společenských tříd. Z tohoto různorodého materiálu má velitel roty vytvořiti jednotný celek a mnoho takových rot potom tvoří to, co nazýváme „národem ve zbraních“. Každý jistě snadno pochopí, že je to úkol velmi nesnadný a že na jeho splnění jest třeba vynaložiti skutečně mnoho.

Ve válce se také velmi často stává, že jsou mladému důstojníkovi svěřeni vojáci, kteří jsou fyzicky mnohem starší než on a kteří mají již určité životní zkušenosti ze svého občanského povolání. Mnozí z nich budou mít za sebou i minulou válku, a je možná, že se v ní i proslavili. Tím nesnadnější bude úkol velitele. Před těmito vojáky si musí